

proFem- centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.

Nejdůležitější body:

- Ústavní soud a práva zvlášť zranitelných obětí
- Co je nového v právech obětí trestných činů
- Jak je to se zálohovaným výživným
- Byla novela občanského zákoníku nezbytná?

Práva obětí před Ústavním soudem ČR

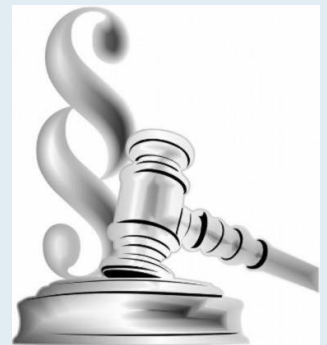
Jasný vzkaz okresním a krajským soudům o jejich špatné praxi při ochraně práv obětí trestných činů poslal Ústavní soud ČR svým nálezem III. ÚS 2916/15!

Na základě ústavní stížnosti, z pera týmu AdvoCats for Women Ústavní soud (ÚS) vydal k případu popsanému níže akademický výrok pro mimořádnou závažnost porušení práv na soudní ochranu stěžovatelky podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod. ÚS ve svém nálezu konstatuje, že **úplné, ústní a srozumitelné poučení představuje nezbytnou podmínku pro aplikaci omezení ochrany zájmů poškozené v adhezním řízení** (podle § 206 odst. 2 TŘ).

Není-li ve výjimečných případech možné takové poučení z pochopitelných a zřejmých důvodů poškozenému náležitě poskytnout, nemůže to vést faktickému zbavení jednoho z nejdůležitějších procesních práv poškozené osoby, které nota bene slouží k ochraně jejího vlastnického práva podle č. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ústní formu poučení, vyplývající z ustanovení § 206 odst. 2 TŘ považuje Ústavní soud za důležitou zejména u zvlášť zranitelných obětí, jejichž psychický stav zejména v prvotních fázích trestního řízení často znemožňuje přijmout náležité poučení v obsáhlé písemné podobě.

K tomu samozřejmě přistupuje i pro laiky nejasný právní jazyk poučení. Soud je pak při tomto postupu garantem, že se poškozenému dostane náležitého, a nikoliv pouze formálního a neúčinného poučení.

Autor: Veronika Ježková

Uvnitř tohoto vydání:

- Významný krok vpřed pro oběti trestných činů **2**
- Zálohované výživné— ano nebo ne? **2**
- Krátce nad novelou občanského zákoníku **2**
- Pomocná ruka s názvem proFem **3**
- Skutečný příběh klientky **3**
- Akreditovaný kurz: Úvod do práce **3**
- Pozvánka na odbornou diskusi 30.5.2017 **4**

Skutečné příběhy zvlášť zranitelných obětí

Klientka byla společně se svým synem dlouhodobě týrána svým manželem. Její manžel byl obviněn z trestného činu domácího násilí a ve věci se konalo hlavní líčení. Klientka měla velký strach z toho, že se s bývalým manželem setká, a poprosila soud o zabránění kontaktu s pachatelem (viz příklad níže). Soudce jí vyhověl, při příchodu

do soudní budovy na ni čekala justiční stráž a odvedli ji do kanceláře soudce, kde čekala až do zahájení své výpovědi, která se konala bez přítomnosti obžalovaného. Bohužel tím bylo klientce znemožněno uplatnit svůj nárok na náhradu škody, protože v době, kdy se soudce ptal na to, jestli někdo z poškozených uplatňuje nárok

na náhradu škody, tak klientka byla mimo soudní síň. K její žádosti o uplatnění nároku na náhradu škody podané až po tomto úkonu ve věci nebylo přihlíženo ani rozhodnuto, neboť nebyla podána podle § 206 odst. 2 trestního řádu, tedy do zahájení dokazování.

Významný krok vpřed pro oběti trestných činů

Nenápadná novela s nesmírným přesahem do ochrany práv zvlášť zranitelných obětí (ZZO) to je zákon č. 56/2017 Sb.

Mezi zásadní změny patří nová presumpce zvláštní zranitelnosti oběti, to znamená, že v případě pochybností, zda je oběť zvlášť zranitelná, je třeba ji za takovou považovat. Což umožňuje většímu okruhu obětí práva, která náležejí pouze „ZZO“, uplatnit.

V definici „ZZO“ také proběhla proběhla z našeho pohledu velmi pozitivní změna, v důsledku níž se zvlášť zranitelnými oběťmi rozumí mimo jiné oběti trestného činu, který zahrnoval nátlak, násilí či pohrůžku násilím. Do této kategorie tedy jednoznačně spadají oběti domácího násilí, byť nejsou v definici takto explicitně uvedeny.

Novela ZOTC měla samozřejmě dopad i na trestní řád, kde sledujeme jako pozitivní právo na zastoupení bezplatným zmocněncem hrazeným státem právě pro zvlášť zranitelné oběti.

Nově totiž tyto oběti nemají povinnost prokazovat svoji nemajetnost jako podmínku toho, aby jim byl zmocněnec soudem ustanoven.

Tyto i další dílčí změny zákona o obětech trestných činů považujeme za krok správným směrem—směrem ke zvýšení ochrany práv obětí trestné činnosti.

Autor: Simona Domesová

„...a konečně se opět připojíme ke státům jako je Slovensko, Rakousko, Německo, Dánsko, Francie, Polsko, Maďarsko a další, pro které je zálohování výživného již zaběhlou rutinou.“

Zálohované výživné – ano nebo ne?

Schválení návrhu zákona o zálohovaném výživném nás konečně posouvá blíže vyspělým zemím Evropy.

Institut zálohovaného výživného je plně funkční přinejmenším v 11 státech Evropy! Shodou vlády ohledně zálohovaného výživného konečně stát jasně deklaroval to, že odmítá trpět neplatičství a staví se za zájmy dětí, které jsme povinni jako republika chránit.

Do teď jsme v tomto směru de facto porušovali mezinárodní smlouvy.

Ostatně zálohování výživného pro Česko není novinkou, pouze tím navážeme na 40-ti letou tradici podpory dětí v případě neplacení výživného a konečně se opět připojíme ke státům jako je Slovensko, Rakousko, Německo, Dánsko, Francie, Polsko, Maďarsko a další, pro které je zálohování výživného již zaběhlou rutinou.

Komentáře politiků o doplácení „slušných občanů“ na nezodpovědný výběr partnerů jsou jen projevem nepochopení podstaty institutu zálohovaného výživného a naprostým ignorováním skutečnosti, že zálohované výživné bylo aktivním nástrojem státu při pomoci dětem ještě v 90. letech minulého století.

Autor: Veronika Ježková

Krátce nad novelou občanského zákoníku

Zákon č. 460/2016 Sb., kterým se novelizuje občanský zákoník lze považovat za normu, která splnila přesně to, co se od ní očekávalo.

Především odstranit nedostatky občanského zákoníku „technického charakteru“, které vplynuly z praxe a zbytečně vyvolávaly četné konfliktní situace při aplikaci kodexu.

Novela zasáhla oblasti, jež bylo potřeba urgentně legislativně upravit. Čekání na posouzení delší praxí nebo výkladem soudů by znamenalo nevratné následky do právního postavení některých osob a jejich majetkové i nemajetkové sféry. Úlevou určitě bude požadavek pouhého úředního ověření podpisu plné moci k notářskému zápisu.

Dále je pro praxi rozhodně významné jednoznačné od-

stranění aplikačního problému a pochybností o tom, že nabytí podílu nezakládá účast druhého manžela na této společnosti nebo družstvu s výjimkou bytových družstev. Je skvělé, že komplikovaná praxe soudů spojená s otázkami omezení svéprávnosti se novelou též řeší pozitivně řeší.

Autor: Veronika Ježková

Pomocná ruka s názvem proFem

Naše organizace se již od roku 1998 věnuje přímé podpoře obětem domácího násilí. Vzhledem k tomu, že mnoho našich klientů/ek se setkává v rámci domácího násilí také se sexuální násilím, v srpnu 2014 jsme rozšířili naše služby i pro tyto ženy. V rámci problematiky sexuálního násilí jsme se ještě nesetkali s mužskou klientelou, proto si dovoluji používat ženský rod. Přesto jsou služby určeny ženám i mužům. Co si však pod přímou podporou můžeme představit? Klientky, které přichází po sexuálním útoku, vyžadují velmi individuální přístup a často obrovskou míru podpory.

Jako první přichází do kontaktu se sociální pracovníci, která je zároveň klíčovou pracovníci a klientku službou po celou dobu provází.

Tato pracovnice zmapuje klientčinu aktuální situaci (kdy k napadení došlo, za jakých okolností, jaké je sociální prostředí klientky, má se o koho opřít, s kým si promluvit, apod.), zjistí, jaké jsou klientčiny požadavky na naše služby. Dále se domluví na tom, co můžeme nabídnout. Po té, dle potřeby, zprostředkuje další služby.

Naše organizace nabízí nadstandardní služby v podobě psychoterapie či právního zastoupení, které v závažných případech nabízeny zdarma a v případech sexuálního násilí jsou v naprosté většině využívány.

Autor: Nad'a Gubová

Skutečný příběh klientky

V září 2016 se na nás obrátila mladá slečna, že byla před nějakou dobou znásilněna neznámým pachatelem při návratu z diskotéky. Z násilného nenahlasila, udělala to, co mnoho žen před ní. Snažila se vše ze sebe smýt, zaspát to a zapomenout. Pomáhala si alkoholem a několikrát ho skombinovala s léky, přestala jíst. Rodiče se domnívali, že proto, že chce zhubnout, proto začala docházet do poradny pro poruchy příjmu potravy. Měla velké problémy ve škole, ať už z důvodu nesoustře-

dění, pití alkoholu, velké absence. Na poradnu se obrátila asi půl roku po tomto incidentu. Byla mlčenlivá, chodila pod vlivem alkoholu. Sociální pracovnice domluvila spolupráci s psychiatrickou v krizovém centru, kam klientku doprovodila. Na prvních konzultacích s terapeutkou byla přítomna i sociální pracovnice, a to na přání klientky. I po této intervenci se stalo, že klientka brala léky v kombinaci s alkoholem a byla nucena vyhledat lékařskou pomoc.

Klientka dochází na konzultace, společně sepsali trestní oznámení a domluvili postup, jak vytvořit bezpečné prostředí. Právnička ji seznámila s trestním procesem. Klientka se svěřila své rodině, získala podporu své sestry, která ji doprovodí. Klientka stále potřebuje velkou oporu, individuální přístup a ještě není na konci své cesty. Ale už je rozhodnuta, jak postupovat. Už je sdílnější.

„Pomáhala si alkoholem a několikrát ho skombinovala s léky.“

„Sociální pracovnice domluvila spolupráci s psychiatrickou v krizovém centru, kam klientku doprovodila.“

Akreditovaný kurz: Úvod do práce s traumatizovanou osobou v kontextu domácího a sexuálního násilí

Klientky a klienti, se kterými se při naší práci setkáváme, mají za sebou často traumatické zážitky. Abychom byli schopni lidem v takto náročných situacích účinně pomáhat, je nezbytné vědět o tom, jakým způsobem trauma do života zasahuje. Proto jsme připravili akreditovaný kurz **Úvod do práce s traumatizovanou osobou v kontextu domácího a**

sexuálního násilí. Kurz je určen především sociálním pracovním a pracovníkům, ale využít ho mohou i další zaměstnanci služeb pro oběti trestné činnosti, právníci, zdravotníci nebo pedagogové.

Hlavním cílem kurzu je seznámit účastníky se způsoby práce, které mohou předcházet sekundární viktimizaci traumatizovaných osob. Velký prostor je věnován tématu posttraumatické stresové poruchy. Účastníci se dozvědí, jak porucha vzniká, jak se projevuje a jak je možné s ní pracovat a jaké jsou obecné zásady jednání s traumatizovanou osobou.

Kurz se uskuteční 25.5.2017 v Praze a povedou ho lektorky Mgr. Nad'a Gubová a Mgr. Miroslava Flemrová.

V případě zájmu můžeme kurz uskutečnit také ve Vaší organizaci.

**proFem – centrum pro oběti
domácího a sexuálního násilí,**

V Luhu 715/6, 140 00 Praha 4
IČ: 25768255

E-mail: administrativa@profem.cz
tel: 774 433 005, 774 433 002

JSME NA WEBU!

WWW.PROFEM.CZ

**Posláním naší organizace je poskytování poradenství a
další přímé i nepřímé podpory osobám ohroženým do-
mácím, sexuálním násilím či jinou formou násilí.**

**V květnu 2017 jsme zvítězili v projektu nadačního fon-
du Tesco a společnosti Tesco s názve „Vy rozhodujete,
my pomáháme.“**

jsme na
facebooku

Trestný čin znásilnění ve světle Istanbulské úmluvy – pozvánka na odbornou diskuzi

proFem, o.p.s. ve spolupráci s **Ka-
tedrou trestního práva Právnické
fakulty Univerzity Karlovy a Úřa-
dem vlády ČR** si vás dovoluji

**pozvat
na odbornou diskuzi na téma**

**„Trestný čin znásilnění ve světle
Istanbulské úmluvy“**

Kdy: 30.5.2017

od 10.00

**Kde: Právnická fakulta univerzity
Karlovy**

Cílem setkání je především ote-
vření diskuse odborníků ohledně
kompatibility současného českého
pozitivního práva a Istanbulské
úmluvy, kterou se Česká republika
zavázala ratifikovat.

Věříme, že setkání přispěje k od-
stranění případné nejasnosti či
nejednotnosti ve vnímání těchto
aspektů.

Úřad vlády České republiky

